

Verslag

Programmaraad Bodembescherming

Datum: 16 november 2023
Tijd: 9.30 – 11.00 uur
Plaats: SIKB te Gouda

Aanwezig:

Jeroen Bartels (voorzitter)
Huib Mulleneers (NIBV)
Kees Jonker (RWS)
Leo van Kuijl (ODI-VDV)
Martin de Jonker (ODI-VDV)
Prosper Snoep (ministerie van I&W)
Jordi Verkade (SIKB)
Henk Koster (SIKB, notulist)

Afwezig:

Maikel Prins (VTI)
Tineke Weide (BOVAG)
Marloes Jaspers-van Dommelen (RVB)
Erik van der Heijden (VTI)
Iljo Fluit (NIBV)
Robert Hilgers (Provincie Noord-Brabant)
Willem van der Zon (VNO-NCW)

Gasten:

-

	Actie door:	Nr.
<p>1. Opening en vaststellen agenda De voorzitter opent de vergadering en stelt de agenda ongewijzigd vast, met dien verstande dat hij conform afspraak agendapunt 2 inlast, namelijk het rondje langs de velden.</p> <p>De afwezigen hebben zich afgemeld. Marloes Jaspers-van Dommelen heeft afscheid genomen van de Programmaraad. Er wordt gezocht naar opvolging</p>	RVB, SIKB	6
<p>2. Rondje langs de velden</p> <ul style="list-style-type: none"> Huib Mulleneers maakt melding van het rapport van Royal HaskoningDHV (bijlage bij dit verslag) over de toekomst van de stortsector. Mede naar aanleiding daarvan heeft het ministerie besloten om te kijken hoe ook in de toekomst van een circulaire economie het storten van afval goed gereguleerd kan blijven. Hiervoor heeft het ministerie een werkprogramma gemaakt dat gebaseerd is op verschillende sporen. Eén van die sporen is ook het wettelijk kader. De richtlijnen en andere wettelijke kaders die hierop betrekking hebben hun oorsprong in 1991 en 1993. Hij vraagt of de attendering hierop en daarna aanpassing hiervan iets is waar ook vanuit SIKB input/stakeholderschap gewenst is? Henk Koster reageert daarop bevestigend en zegt toe hier volgende keer op terug te komen. Prosper Snoep geeft aan dat de Consultatie van de Rbk inmiddels is afgerond. Er zijn geen inhoudelijke bodemgerelateerde opmerkingen binnengekomen. Nu ligt e.e.a. bij de ATR ter toetsing, die kritisch zijn op de impact. Jeroen Bartels maakt vanuit NEN melding van twee methoden in relatie tot bouwproducten, nl. van TC 351 (Dangerous Substances from Construction products) EN 16637-3 en die van 		

	Actie door:	Nr.
<p>TC 444: EN 17516. Beide heten Up-flow percolation test. Voor PFAS is de vraag of deze ook vrijkomen uit bouwproducten en zo ja uit welke en in welke mate. TC 351 heeft nog geen opdracht voor het ontwikkelen van een bepalingmethode, maar die wordt wel voorgesteld in de volgende fase van werkzaamheden, te starten in 2024.</p>		
<p>3. Verslagen en actielijsten 3.1 Concept-verslag en actielijst vergadering 21 september 2023 Het verslag wordt vastgesteld met de volgende opmerkingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> Onder agpt 5.3 geeft Huib Mulleneers aan dat hij de zin na zijn wens om dit intern te bespreken wil vervangen door: <i>Hij geeft aan dat het onderwerp reeds eerder ergens besproken is en toen geen doorgang vond. Jordi Verkade zegt dat een dergelijk voorstel nooit eerder in de Programmaraad Bodembescherming gedaan is....</i> 	SIKB	15
<p>4. Actualiteiten en mededelingen</p> <p>4.1 Stand van zaken Programma Versterking Kwalibo Henk Koster licht de stand van zaken van het Programma toe m.b.t. de Leidraad normdocumenten (die ordeningsprincipes voor de plaats van eisen e.d. moet gaan bieden: of in een protocol, of in een NEN-norm); het Interpretatieloket (dat sinds 1 november jl. in werking is) en het VTH-spoor. Op dit onderwerp is vanuit de private sector kritiek ontstaan op de status van de risicosturingsanalyse en de inzet van maatregelen en instrumenten. Dat heeft geleid tot een gesprek en aanbod met het Programma. Henk Koster zal separaat voor geïnteresseerden nog e.e.a. toelichten. Hij verwijst verder naar de informatiebijeenkomst op 21 november a.s. in St. Michielsgestel, waarvoor de leden zijn uitgenodigd.</p> <p>4.2 Kwartaalrapportage SIKB Q3 2023 De kwartaalrapportage wordt voor kennisgeving aangenomen.</p> <p>4.3 Reacties op het SIKB-congres van 3 oktober 2023 Het Jaarcongres wordt als waardevol ervaren. Er is enige kritiek op de mededelingen die gedaan werden over de AKB en de luchttest. Jordi Verkade herkent die kritiek. Met name de aanwezigheid van studenten werd gewaardeerd. Een bijzonder element was het muzikale intermezzo!</p> <p>4.4 Overige mededelingen Jordi Verkade en Henk Koster maken melding van de start van de Roadshow Bodembescherming voor toezichhouders. De pilot daarvan is op 15 november bij OZHZ, de volgende op 29 november voor de Werkgroep Tankstations van de OD's in Utrecht</p>	SIKB	16
<p>5. Governance en strategie</p> <p>5.1 Conceptnotitie acceptabel risico In juni en september 2023 is in de Programmaraden gesproken over het begrip 'acceptabel risico. In de conceptnotitie zijn hierover enkele inzichten gegeven als startpunt voor discussie.</p>		

	Actie door:	Nr.
<p>Opgemerkt wordt o.a. dat een aanvaardbaar risico in bodembescherming niet hetzelfde is als een aanvaardbaar bodemrisico. Kees Jonker geeft aan dat BBT in feite is: verwaarloosbaar risico. Dat is dus veel scherper. Jordi Verkade vult aan dat het begrip aanvaardbaar daarmee dus een oud begrip is, alleen omdat we dit destijds hebben toegestaan. Huib Mulleneers herformuleert: 'welke producten kunnen we op een aanvaardbare manier circulair gebruiken'? Jeroen brengt het voorzorgprincipe naar voren: als we niet weten wat een stof in het milieu doet, moeten we het niet in het milieu brengen. Dat leidt wel tot een dilemma: hoe kan men worden aangesproken op het gedrag van stoffen waarvan de effecten nu nog niet bekend zijn?</p> <p>Voorgesteld wordt de discussie in de notitie op te nemen en dat als een soort levend document te zien. Het wordt volgende keer weer geagendeerd.</p> <p>5.2 Voorstel voor Protocol voor de visuele inspectie en controle aaneengesloten- en elementen-bodemvoorziening Vanuit ODI-VDV is het voorstel ontvangen voor een apart protocol voor de visuele inspectie en controle aaneengesloten- en elementen bodemvoorziening onder het schema AS SIKB 6700. Over het algemeen wordt het als waardevol gezien dat dit protocol ontwikkeld wordt. Huib Mulleneers geeft aan dat de leden van NIBV hier een neutrale positie innemen. Kees Jonker heeft enige bedenkingen: de wet laat dit onderwerp vrij; waarom moet dat dan geprotocoliseerd worden? Aangegeven wordt dat dit bedoeld is om een gelijk speelveld, een gelijke werkwijze te creëren. Het zal geen verplichtend karakter krijgen: er mag worden afgeweken. Kees Jonker beveelt aan om het open begrip <i>vloeistofkerend</i> <u>niet</u> in dit protocol te gaan definiëren. De Programmaraad concludeert dat dit voorstel met een positief advies naar het bestuur van SIKB wordt geleid.</p> <p>5.3 Jaarplan 2024 Martin de Jonker geeft aan dat er vanuit ODI-VDV de wens is om de AS SIKB 6700 te gaan herzien. Dat wordt opgenomen in het Jaarplan.</p> <p>5.4 Gesprekskalender Jeroen Bartels geeft aan dat hij in het bestuur heeft gepleit voor versterking van de <i>public affairs</i> van SIKB om de positie van de stichting te vergroten.</p>	<p>SIKB</p> <p>SIKB</p> <p>SIKB</p>	<p>17</p> <p>18</p> <p>19</p>
<p>6. Rondvraag Er wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraag. De eerstvolgende vergaderdatum wordt 9 januari 2024.</p>		

Vergaderschema 2024		
Dinsdag 9 januari 2024	9.30 u – 11.00 u	Gouda
Donderdag 7 maart 2024	9.30 u – 11.00 u	online
Donderdag 13 juni 2024	13.30 u – 16.00 u	Gemeenschappelijk met de PR Bodembeheer, locatie nader te bepalen
Donderdag 19 september 2024	13.30 u – 15.00 u	online
Donderdag 14 november 2024	9.30 u – 11.30 u	Gouda

Actielijst				
<i>datum</i>	<i>actie</i>	<i>Nr.</i>	<i>actiehouder</i>	<i>status</i>
21-01-2021	Actuele informatie over de Ow wordt doorlopend geagendeerd		HK/KJ/RH	doorlopend
20-12-2022	Agenderen opvolging Programma Verbetering bodemstelsel		HK	doorlopend
21-03-2022	In kaart brengen vormgeven verbreding scope van het begrip Bodembescherming		HK/JV	
24-11-2022	Rondsturen link uitspraak Rb inzake 'Glasbak op vloeistofdichte vloer'		RH	
24-11-2022	Rondzenden rapport biocides		WvdZ	
09-03-2023	Bezien of iemand beschikbaar gesteld kan worden die EU/EN/NEN-ontwikkelingen relevant voor bodem signaleert	1	SIKB/HK	
21-09-2023	Zoeken naar opvolging RVB/Opdrachtgevers	6	SIKB	
21-09-2023	Z.s.m. melding maken van start Geoweek	7	SIKB	
21-09-2023	Opstellen Verzamelreactie belanghebbende div. onderwerpen	10	SIKB	
21-09-2023	Organiseren gesprek met Kees Jonker, Robert Hilgers, Huib Mullenmeers, Prosper Snoep en Willem van der Zon (of een andere afgevaardigde van GSN) inzake invulling zorgplicht	11	SIKB	
21-09-2023	Opnemen zorgplicht in verzamelreactie	12	SIKB	
21-09-2023	Bespreken van deze reactie in bestuur zodra gereed	13	SIKB	
16-11-2023	Aanpassen concept-verslag 21 september 2023 n.a.v. tekstvoorstel Huib Mulleneers	15	SIKB	gereed
16-11-2023	Online toelichting Programma Versterking Kwalibo spoor VTH	16	SIKB	
16-11-2023	Agendering Notitie Aanvaardbaar risico, aangevuld	17	SIKB	
16-11-2023	Voorstel voor Protocol voor de visuele inspectie en controle aaneengesloten- en elementen-bodemvoorziening naar SIKB-bestuur	18	SIKB	
16-11-2023	Opnemen voorstel herziening AS SIKB 6700 in Jaarplan 2024	19	SIKB	